

UNITED NATIONS
United Nations Interim
Administration Mission in
Kosovo

UNMIK

NATIONS UNIES
Mission d'Administration
Intérimaire des Nations Unies au
Kosovo

УНМИК/УР/2006/6
16. фебруар 2006.

УРЕДБА БР. 2006/6

О ИНСТИТУЦИЈИ ОМБУДСМАНА НА КОСОВУ

Специјални представник Генералног секретара,

Сходно овлашћењу које му је дато Резолуцијом 1244 (1999) Савета безбедности Уједињених нација (РСБУН) од 10. јуна 1999. године,

Узимајући у обзир Уредбу Мисију привремене администрације Уједињених нација на Косову (УНМИК) бр. 1999/1 од 25. јула 1999. године, са изменама и допунама, о овлашћењима Привремене администрације на Косову и Уредбу УНМИК-а бр. 1999/24 од 12. децембра 1999. године, са изменама и допунама, о важећем закону на Косову,

Узимајући у обзир Поглавље 10 Уставног оквира за привремену самоуправу на Косову (Уредба УНМИК-а бр. 2001/9) од 15. маја 2001. године, са изменама и допунама) и Члан 20. Уредбе УНМИК-а бр. 2000/38 од 30. јуна 2000. године, са изменама и допунама, о успостављању институције Омбудсмана на Косову,

После консултација са Скупштином Косова и Владом,

За потребе преношења одговорности за наставак рада институције Омбудсмана,

Овим проглашава следеће:

Члан 1.

Институција Омбудсмана на Косову

1.1 Институција Омбудсмана прати, промовише и штити права и слободе становника Косова и физичких и правних лица на територији Косова у циљу обезбеђивања да сва лица могу ефикасно да уживају људска права и основне слободе које штите међународни стандарди људских права, као што је садржано у важећем закону сходно Члану 1.3 Уредбе УНМИК-а бр. 1999/24 од 12. децембра 1999. године, са изменама и допунама, о важећем закону на Косову, и у ставу 3.3 Уставног оквира за привремену самоуправу на Косову (Уредба УНМИК-а бр. 2001/9 од 15. маја 2001. године), а посебно у Европској конвенцији о људским правима и припадајућим протоколима, Међународном споразуму о грађанским и политичким правима и Међународном споразуму о економским, социјалним и културним правима.

1.2 Институција Омбудсмана обезбеђује приступачне и правовремене механизме за ревизију поступака који представљају злоупотребу овлашћења од стране косовских институција, и дају препоруке за њихово отклањање. Када због злоупотребе овлашћења може да дође до даљег nanoшења озбиљне неправде, институција Омбудсмана мора експедитивно да размотри акције које представљају злоупотребу овлашћења и да препоручи мере за њихово отклањање.

1.3 Термин “косовске институције” на начин коришћен у овој Уредби, обухвата било коју Привремену институцију самоуправе и било који њен орган или агенцију, било коју општину и било који њен орган или агенцију, и било које независно тело или канцеларију назначену у ставу 11.1 Уставног оквира (Уредба УНМИК-а бр. 2001/9 од 15. маја 2001. године, са изменама и допунама, о Уставном оквиру за привремену самоуправу на Косову) или било које друго независно тело или канцеларију основано у складу са законом, као што је наведено у ставу 11.2 Уставног оквира.

1.4 Специјални представник Генералног секретара може, као привремену меру, после консултација са Омбудсманом, да имењује једног (1) или више саветника да помажу институцији Омбудсмана у спровођењу њеног мандата за почетни период од годину дана после именовања Омбудсмана.

1.5 После тога Специјални представник Генералног секретара може да именује једног или више међународних саветника да помажу институцији Омбудсмана у спровођењу њеног мандата на захтев Омбудсмана.

Члан 2.

Природа институције Омбудсмана

- 2.1 Институција Омбудсмана мора да поступа независно. Ниједно лице или ентитет не сме да утиче на обављање њених функција.
- 2.2 Услуге које пружа институција Омбудсмана су бесплатне.

Члан 3. Надлежност

3.1 Институција Омбудсмана је надлежна да прима и испитује жалбе било ког лица са сталним боравиштем на Косову или било ког физичког или правног лица на територији Косова, које се односе на кршење међународних стандарда људских права онако како су садржани у важећем закону и правним актима, укључујући пропусте, који представљају злоупотребу овлашћења од стране косовских институција.

3.2 Надлежност институције Омбудсмана покрива територију Косова. У обављању својих функција, када се ради о случајевима који се дешавају на територији Косова, институција Омбудсмана може да пружа своје услуге лицима која имају стално боравиште на Косову а привремено се налазе ван територије Косова.

3.3 Институција Омбудсмана је надлежна за случајеве до којих дође после ступања на снагу ове Уредбе и за случајеве који проишају из чињеница које су се десиле пре тог датума, када те чињенице доводе до наставка кршења једног или више међународних стандарда људских права или када доводе до настављања злоупотребе овлашћења.

3.4 Институција Омбудсмана може да ступи у билатерални споразум са Специјалним представником Генералног секретара о поступцима у случајевима који укључују УНМИК.

Члан 4. Функције и надлежности

4.1 Институција Омбудсмана има следеће одговорности:

(a) да саветује Владу, Скупштину Косова и било коју другу надлежну косовску институцију у вези са било којим питањем које се тиче промоције и заштите људских права;

(b) да објављује своје савете и мишљења, препоруке, предлоге и извештаје;

(c) да испитује важећа правна акта Скупштине и административне прописе косовских институција, нацрте и предлоге правних аката Скупштине, и да извештава о њима, и да даје препоруке које сматра одговарајућим за обезбеђивање да ти прописи буду у складу са међународним стандардима људских права;

(d) да препоручује усвајање нових закона у Скупштини, измене важећих закона које је усвојила Скупштина и усвајање или измену административних мера од стране косовских институција;

(e) да испитује, извештава и покушава да реши било коју ситуацију кршења људских права;

(f) да припрема извештаје о ситуацији на Косову генерално у односу на људска права и на конкретнија питања;

(g) да скреће пажњу на ситуацију у било ком делу Косова где косовске институције крше људска права и да даје предлоге иницијатива за окончање таквих ситуација и, када је то потребно, да износи мишљење о ставовима и реакцијама Владе;

(h) да промовише и обезбеђује усклађивање правних аката које усвоји Скупштина са међународним стандардима људских права и њихово ефикасно спровођење;

(i) да, поступајући у складу са Уставним оквиром, сарађује са УНМИК-ом, Канцеларијом Високог комесара Уједињених нација за људска права и било којим другим телом Уједињених нација, Саветом Европе и другим регионалним институцијама и институцијама ван Косова које су надлежне у областима заштите и промоције људских права; и

(j) да објављује људска права и напоре у борби против свих облика дискриминације, посебно расне и етничке дискриминације, повећањем јавне свести, посебно информисањем и образовањем и коришћењем медија.

4.2 Институција Омбудсмана може да извршава своје надлежности, између осталог, помоћу мирења, посредовања и договарња.

4.3 Институција Омбудсмана може било ком физичком или правном лицу да даје савете и препоруке који се односе на компатибилност домаћих закона и уредби са признатим међународним стандардима људских права. Овлашћење институције Омбудсмана да пружа такве савете и да даје такве

препоруке не прејудииира овлашћење Специјалног представника Генералног секретара према Члану 2. Уредбе УНМИК-а бр. 1999/24 од 12. децембра 1999. године, са изменама и допунама, о важећем закону на Косову, да даје разјашњења у вези са спровођењем те Уредбе.

4.4 Институција Омбудсмана је надлежна да саветује и да даје препоруке косовским институцијама у вези са њиховим програмима и политиком, у циљу обезбеђивања заштите и промоције људских права на Косову.

4.5 Институција Омбудсмана је надлежна да врши истраге, било као одговор на жалбу поднету према Члану 3.1 или на своју иницијативу.

4.6 Институција Омбудсмана мора да предузме потребне кораке и поступке у вези са жалбама поднетим према Члану 3.1, укључујући директно интервенисање код надлежних органа, од којих се тражи да у разумном периоду предузму одговарајуће мере. Када до настављеног озбиљног нарушавања може да дође због поношења жалбе према Члану 3.1, од надлежног органа се захтева да одмах реагује.

4.7 Када, у току истраге, институција Омбудсмана закључи да извршење административне одлуке може да доведе до непоправљиве штете било ком физичком или правном лицу, институција Омбудсмана може да препоручи да надлежни орган суспендује извршење дотичне одлуке.

4.8 Институција Омбудсмана мора да има приступ и може да испитује досијеа и документацију било које косовске институције у вези са случајевима у разматрању, а сходно овој Уредби, може да захтева од било које косовске институције и њеног особља да сарађује са институцијом Омбудсмана пружањем релевантних информација, документата и досијеа. Косовска институција може да одбије да институцији Омбудсмана одобри приступ досијеима или документацији у околностима у којима у складу са важећим прописима о заштити личних података одбијање достављања докумената Омбудсману изричито дозвољено, уз услов да разлоси за то буду у писаном облику достављени институцији Омбудсмана. Институција Омбудсмана може из одбијања давања на увид досијеа или докумената да извуче закључке које сматра одговарајућим.

4.9 Званичници институције Омбудсмана могу у било које време да уђу и провере било које место на којем се налази лице лишено слободe и могу да буду присутни на састанцима или саслушањима која укључују та лица. Званичници институције Омбудсмана могу такође приватно да се састају са тим лицима. Биће развијени специјални поступци између институције Омбудсмана и надлежних органа у циљу олакшавања извршења овлашћења

из овог става, посебно брзог и ненајављеног приступа званичника институције Омбудсмана било ком месту на којем се налазе лица лишена слободе.

4.10 У току или после истраге, институција Омбудсмана може да препоручи надлежним властима усвајање адекватних поступака и мера, укључујући и привремене мере ако је неопходно.

4.11 После истраге, институција Омбудсмана може да препоручи надлежним властима да административни, грађански и кривични поступци буду покренути против било ког лица.

4.12 Ако, када су препоруке достављене од стране институције Омбудсмана, надлежне власти о којима је реч не усвоје одговарајуће поступке или мере у разумном временском периоду, или, ако надлежне власти не доставе разлоге зашто то нису учиниле, који су прихватљиви институцији Омбудсмана, институција Омбудсмана може да скрене пажњу Скупштини Косова и Влади на ово питање и може да изда саопштење за јавност у вези са тим.

4.13 Институција Омбудсмана мора да објави препоруке, сачува податке и чињенице које институција Омбудсмана сматра поверљивим или тајним, или, када су подносилац жалбе или оштећена страна, ако је истрага покренута по службеној дужности, изразили захтев да се њихов идентитет и околности које се односе на случај не обелодане.

4.14 Не може да се уложи жалба против било ког поступка или одлуке институције Омбудсмана.

4.15 Приликом вршења своје функције, сходно овој Уредби, институција Омбудсмана може да затражи сарадњу УНМИК-а која не сме да буде безразложно ускраћена, укључујући и достављање релевантних информација, досијеа и докумената који олакшавају ревизију случајева које разматра институција Омбудсмана.

Члан 5.

Састав Институције Омбудсмана

Институција Омбудсмана се састоји од Омбудсмана, Првог заменика Омбудсмана и три (3) заменика Омбудсмана, и од професионално компетентног особља. Омбудсман утврђује надлежности Првог заменика Омбудсмана као и заменика Омбудсмана.

Члан 6.Омбудсман, Први заменик Омбудсмана и заменици Омбудсмана

6.1 Омбудсман и Први заменик Омбудсмана су еминентне личности, високо моралног карактера, непристрасности и интегритета, које су показале посвећеност људским правима и који су стални становници Косова.

6.2 Омбудсмана и Првог заменика Омбудсмана наменује Скупштина Косова у складу са отвореним и транспарентним поступком, гласовима већине посланика Скупштине Косова, на основу јавног конкурса којег објави Председништво Косова позивајући организације и институције укључене у надгледање, заштиту или промовисање људских права и основних слобода да доставе предлоге у року који није краћи од четрдесет дана.

6.3 Мандат Омбудсмана и Првог заменика Омбудсмана је четири (4) године. Наименовање може да буде продужено за још један мандат.

6.4 Три (3) заменика Омбудсмана морају да буду особе високо моралног карактера, непристрасности и интегритета које су показале посвећеност људским правима и који су стални становници Косова.

6.5 Три (3) заменика Омбудсмана наменује Скупштина Косова, у складу са отвореним и транспарентним поступком, гласовима већине посланика Скупштине Косова, на основу предлога које поднесе Омбудсман у складу са јавним конкурсом којег објави Председништво Косова позивајући организације и институције укључене у надгледање, заштиту или промовисање људских права и основних слобода да доставе предлоге у року од најмање четрдесет (40) дана.

6.6 Мандат три (3) заменика Омбудсмана је 3 (3) године. Наименовање може да буде продужено за још један мандат.

6.7 Међу појединцима које су наименовали за Омбудсмана, Првог заменика Омбудсмана и три (3) заменика Омбудсмана мора да буде најмање једна (1) особа из заједнице косовских Албанаца, најмање једна (1) особа из заједнице косовских Срба, и најмање једна (1) особа из неке од осталих мањинских заједница које имају право да буду представљене у Скупштини Косова. Наименоване особе обављаће дужности као појединци, а колективно морају да представљају етничку разноликост косовског друштва.

6.8 Међу појединцима који су наименовани за Омбудсмана, Првог заменика Омбудсмана и троје (3) заменика Омбудсмана мора да буде најмање једна (1) особа женског рода.

6.9 Пре него што Председништво Косова објави јавни конкурс сходно ставовима 2. и 5. овог Члана, позивајући на достављање предлога за радно место Омбудсмана, Првог заменика Омбудсмана и три заменика Омбудсмана, Скупштина Косова, у складу са својим правилима, усваја формалне поступке који су отворени и транспарентни. Овакви поступци морају посебно да узму у обзир захтеве истакнуте у ставу 7. овог Члана о заступљености заједница, и става 8. овог Члана о равноправности родова.

6.10 Ако одговор на јавни конкурс сходно ставовима 2. и 5. овог Члана не омогући да Омбудсман, Први заменик Омбудсмана и три заменика Омбудсмана испуне захтеве истакнуте у ставу 7 овог Члана о заступљености заједница, и у ставу 8. овог Члана о равноправности полова, Председништво Скупштине може да предложи Скупштини да једно или више радних места заменика Омбудсмана остане упражњено и да додатни позиви за достављање предлога буду упућени до испуњавања критеријума истакнутих у ставовима 7. и 8.

6.11 Мандат Омбудсмана, Првог заменика Омбудсмана и три (3) заменика Омбудсмана бива окончан на основу истека мандата, оставке, смрти или уклањања са положаја од стране Скупштине Косова, као што је прописано Чланом 8. ове Уредбе. Председништво Скупштине мора да објави јавни конкурс у циљу попуњавања радног места Омбудсмана, Првог заменика Омбудсмана или заменика Омбудсмана у року од четрнаест (14) дана од истека мандата о којем је реч.

6.12 Након наименовања, Омбудсман, Први заменик Омбудсмана и заменици Омбудсмана морају да положи свечану заклетву пред Скупштином Косова. Текст заклетве гласи: “ Свечано изјављујем и обећавам да ћу поштено обављати дужности и функције које су ми поверене законом о заштити и промовисању људских права и основних слобода на Косову, да ћу у потпуности обављати своје дужности, непристрасно и да нећу тражити или примати упутства од било које треће стране.”

Члан 7. Особље

Особље институције Омбудсмана бива одабрано из редова лица са сталним боравиштем на Косову, са високим стандардима стручности, делотворности

и интегритета. Особље институције Омбудсмана чине косовски јавни службеници, што неће да прејудицира независно вршење њихових функција као особља институције Омбудсмана. Ниједан службеник институције Омбудсмана не сме да учествује у разматрању било ког случаја у којем он или она или члан његове или њене породице има лични или финансијски интерес који може да доведе у питање способност институције Омбудсмана да непристрасно делује.

Члан 8.

Нестручност и уклањање са положаја

8.1 Функција Омбудсмана, Првог заменика Омбудсмана, заменика Омбудсмана и особља институције Омбудсмана није компатибилна са обављањем било које политичке, јавне или приватне активности или функције.

8.2 На основу предлога било ког посланика Скупштине, уз потпис пет додатних посланика, Скупштина Косова може да уклони са положаја или привремено суспендује Омбудсмана, Првог заменика Омбудсмана, и/или заменика/е Омбудсмана гласањем уз подршку две трећине посланика Скупштине Косова, када Скупштина Косова сматра да је утврђен један или више следећих разлога у вези са Омбудсманом, Првим замеником Омбудсмана и/или замеником/заменицима Омбудсмана:

(a) Физичка или ментална неспособност која утиче на његову/њену способност да обавља своје дужности;

(b) Осуда после ваљаног процеса у складу са међународно прихваћеним стандардима за кривично дело кажњиво затвором;

(c) Необављање својих службених дужности на задовољавајући начин што је то утврђено проценом Скупштине Косова; или

(d) Личног понашања које није у сагласности са његовим/њеним ваљаним обављањем дужности.

8.3 Омбудсман може да захтева од Скупштине Косова да уклони са положаја или привремено суспендује једног или више заменика Омбудсмана из једног или више разлога истакнутих у ставу 2. овог Члана.

8.4 Скупштина Косова у складу са својим правилима усваја формални отворени и транспарентни поступак који утврђује поступак Скупштине Косова којим се:

(а) Уклања са положаја или привремено суспендује Омбудсман, Први заменик Омбудсмана или заменик Омбудсмана сходно ставу 2 овог Члана;

(б) Уклања са положаја или привремено суспендује заменик Омбудсмана сходно ставу 3. овог Члана; и

(с) Враћа на положај Омбудсмана, Први заменик Омбудсмана или заменик Омбудсмана након истека привремене суспензије сходно ставовима 2. и 3. овог Члана.

Члан 9. Пословник

Институција Омбудсмана усваја сопствени Пословник.

Члан 10. Поверљивост

Институција Омбудсмана и њено особље морају да чувају поверљивост свих добијених информација и података, обраћајући посебну пажњу на заштиту безбедности подносиоца жалби, оштећених страна и сведока.

Члан 11. Сарадња

11.1 Сва правна и физичка лица под јурисдикцијом институције Омбудсмана у обавези су да пруже институцији Омбудсмана сву неопходну помоћ тражену у складу са овом Уредбом.

11.2 Делујући у складу са Уставним оквиром, институција Омбудсмана може да сарађује са осталим институцијама Омбудсмана и са осталим организацијама и институцијама које се баве људским правима, надгледањем, заштитом и промовисањем људских права.

Члан 12.
Привилегије и имунитет

12.1 Омбудсман, Први заменик Омбудсмана, заменик (заменици) Омбудсмана и запослени у институцији Омбудсмана уживају имунитет од судских процеса у погледу изговорених или писаних речи и дела учињених у званичном својству. Овакав имунитет остаје на снази и након престанка њиховог радног односа у институцији Омбудсмана.

12.2 Просторије институције Омбудсмана су неповредиве. Архива, досијеи, преписка, имовина, новчана средства и актива институције Омбудсмана, где год да су смештени и ко год да њима управља, су неприкосновени и имуни од претреса, заплене, реквизиције, конфискације, експропријације или било којег другог облика мешања, било путем извршног, административног, судског или законодавног поступка.

12.3 Став 2. овог Члана не искључује:

(a) спровођење ревизије у институцији Омбудсмана сходно Закону о управљању и одговорности у области јавних финансија који је проглашен Уредбом УНМИК-а бр. 2003/17 од 12. маја 2003. године; и

(b) вршење функција Независног надзорног одбора за Косово у односу на институцију Омбудсмана сходно Уредби УНМИК-а бр. 2001/36 од 22. децембра 2001. године о јавној служби на Косову.

12.4 Ставови 1. и 2. овог Члана не прејудицирају овлашћења УНМИК-а на основу Резолуције 1244 (1999) Савета безбедности Уједињених нација.

Члан 13.
Одузимање привилегија и имунитета

Скупштина Косова, уз консултовање са Специјалним представником Генералног секретара, може, у интересу ваљаног спровођења правде, да одузме привилегије и имунитет из Члана 12. ове Уредбе, двотрећинском већином гласова посланика у Скупштини Косова.

Члан 14.
Канцеларије и објекти институције Омбудсмана

14.1 Институција Омбудсмана има седиште у Приштини. Она може да отвори додатне канцеларије на територији Косова ако је неопходно.

14.2 Институција Омбудсмана снабдевена је прикладним просторијама и другим одговарајућим објектима како би јој било омогућено да ефикасно извршава своје функције и одговорности.

Члан 15. Радни језици

Радни језици институције Омбудсмана су албански и српски.

Члан 16. Извештаји

16.1 Институција Омбудсмана подноси годишњи извештај Скупштини Косова и објављује своје налазе .

16.2 Институција Омбудсмана може да изда посебан извештај Скупштини Косова кад околности то налажу. Такви посебни извештаји морају да буду јавни.

Члан 17. Финансирање

17.1 Институцији Омбудсмана бивају додељена довољна новчана средства из Консолидованог буџета Косова како би јој било омогућено да у потпуности и независно извршава своје функције и одговорности. Јавне власти не користе буџетски процес за додељивање средстава из Консолидованог буџета Косова на начин који се меша у независност институције Омбудсмана. Омбудсман може да скрене пажњу Скупштине Косова на буџетске предлоге владе који би могли да доведу у питање способност институције Омбудсмана да извршава своје функције и одговорности потпуно и независно.

17.2 Институција Омбудсмана може да добије додатне донације од међународних донатора, које морају да буду евидентиране у годишњим рачунима институције Омбудсмана у оквиру Консолидованог буџета Косова. Средства од донатора која су прихваћена и стављена на располагање не

утичу на независност институције Омбудсмана или на њено право да буде финансирана из Консолидованог буџета Косова.

Члан 18.

Висине плата Омбудсмана, Првог заменика Омбудсмана и заменика Омбудсмана

18.1 Висина плате Омбудсмана једнака је висини плате председника Врховног суда Косова.

18.2 Висина плата Првог заменика Омбудсмана и заменика Омбудсмана једнака је висини плате судије Врховног суда Косова.

Члан 19.

Прелазне одредбе и укидање

19.1 Институција Омбудсмана бива конституисана након наименовања Омбудсмана и првог заменика Омбудсмана сходно овој Уредби.

19.2 Лица која су на дужности заменика Омбудсмана у време ступања на снагу ове Уредбе остају на положају и врше надлежности и одговорности у складу са измењеном и допуњеном Уредбом УНМИК-а бр. 2000/38 од 30. јуна 2000. године о успостављању институције Омбудсмана на Косову, до успостављања институције Омбудсмана.

19.3 Лице које је заменик Омбудсмана у време ступања на снагу ове Уредбе може да буде наименовано за Омбудсмана или Првог заменика Омбудсмана на основу Члана 6.2 или за заменика Омбудсмана сходно Члану 6.5, и такво наименовање може да буде продужен мандат сходно Члану 6.3 или Члану 6.6.

19.4 Након наименовања Омбудсмана и Првог заменика Омбудсмана, било који заменик Омбудсмама који остаје на положају сходно ставу 2. овог Члана а који није наименован за Омбудсмана или Првог заменика Омбудсмана биће привремено вршилац дужности заменика Омбудсмана и на том положају извршава надлежности и одговорности у складу са овом Уредбом, до наименовања три заменика Омбудсмана сходно Члану 6.5.

19.5 Случајеви наводног кршења међународних стандарда људских права од стране косовских институција који су непосредно пред конституисање институције Омбудсмана још били предмет истраге институције

Омбудсмана успостављене Уредбом УНМИК-а бр. 2000/38 или заменика Омбудсмана сходно ставу 2. овог Члана, након конституисања институције Омбудсмана постају одговорност институције Омбудсмана успостављене на основу ове Уредбе.

19.6 Осим ако је предвиђено ставом 2. овог Члана, измењена и допуњена Уредба УНМИК-а бр. 2000/38 од 30. јуна 2000. године о успостављању институције Омбудсмана на Косову престаје да важи у време ступања на снагу ове Уредбе.

Члан 20.
Спровођење

Специјални представник Генералног секретара може да изда административна наређења за спровођење ове Уредбе.

Члан 21.
Важећи закон

Ова Уредба има предност над било којом одредбом важећег закона која је у супротности са њом.

Члан 22.
Ступање на снагу

Ова Уредба ступа на снагу 16. фебруара 2006. године

Сорен Јесен-Петерсен
Специјални представник Генералног секретара